

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
Evaluation Bachelor of Business Administration Program Management
Faculty of Management Science Loei Rajabhat University

วิสัยพร ยาชามป้อม¹ เหมวดี ใหญ่ใหญ่¹ พรรณฉวีวรรณ บุตรดีสุวรรณ¹ เมทยา อิ่มเอิบ¹ เยาวริดา รัตนพลแสน¹
อภิรดี คำไล่¹ ตะวันรอน สังขยวน¹ กานต์ธีรา พละบุตร¹ รัตน์ มั่นตรา¹ วีระยุทธ รัชตเวชกุล¹

E-mail: Ting_lru@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยใช้แนวคิดการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบ CIPP Model ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L.Stufflebeam) มาประยุกต์ใช้ ซึ่งประเมินทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจำนวน 10 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 10 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 5 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวน 166 คน และสถานประกอบการ จำนวน 153 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยภาพรวมพบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และสถานประกอบการ มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวม พบว่า ด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านปรัชญาของหลักสูตร ด้านรายวิชาของหลักสูตร ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร และด้านโครงสร้างของหลักสูตร ตามลำดับ
3. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวม พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน รองลงมา คือ ด้านเอกสารตำรา ด้านสื่อและอุปกรณ์ ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา ด้านอาคารสถานที่ และด้านงบประมาณ ตามลำดับ
4. ผลการประเมินด้านกระบวนการในภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/สหกิจศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ
5. ผลการประเมินด้านผลผลิตในภาพรวม พบว่า คุณลักษณะของนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ ด้านความรู้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ

Abstract

The purpose of this research was to evaluate the Bachelor of Business Administration Program Management, Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University through CIPP Model of Daniel L.Stufflebeam as evaluation tool. There were 4 aspects to be evaluated which were the context, the inputs, the process and the outputs. The data were collected from 10 experts in curriculum development, 10 curriculum instructors, 5 lecturers, 166 current students, and 153 entrepreneurs. The research tool adopted the 5-rating scale questionnaire with 0.87 reliability score. The data were analyzed by descriptive statistics – frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results were as follows:

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

1. The overall evaluation results towards the Bachelor's degree in Business Administration curriculum, Management Program, Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University showed that the curriculum effectiveness was at high level.

2. The overall context was at high level. For each aspect, the objective of the curriculum yielded highest value; while the curriculum philosophy, subjects in the curriculum, curriculum components, and curriculum structure were rated respectively.

3. The overall inputs were rated at high level; while, characteristics of the lecturers were at highest level followed by text documents, teaching media and equipment, characteristics of the students, buildings, and budgets respectively.

4. The overall process was rated at high level; while, learning evaluation was at highest level followed by curriculum administration, student internship/ co-operative programs, and teaching management respectively.

5. The overall outputs were at high level; while, ethics and moral was at highest level followed by knowledge, interpersonal skill and responsibility, intellectual intelligence, and skills in calculation, communication and technology respectively.

Keywords: Evaluation, Bachelor of Business Administration, Program Management

ความเป็นมาของปัญหา

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา รวมทั้งเพื่อให้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานด้านต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ ต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตในสาขา/สาขาวิชาของระดับคุณวุฒิเดียวกันมีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล โดยตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และเกณฑ์การประเมินตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับคุณวุฒิของสาขา/สาขาวิชานั้นๆ โดยสถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 มีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับพลวัตของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อรองรับการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีลักษณะแตกต่างตามจุดเน้นของสาขาวิชาการและวิชาชีพต่างๆ ตอบสนองการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าของศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยกำหนดให้มีการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ 1) การกำกับมาตรฐาน 2) บัณฑิต 3) นักศึกษา 4) อาจารย์ 5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ 6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทวนสอบโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตรหรือทุกรอบ 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560)

สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 โดยใช้ดำเนินการเรียนการสอนนักศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2560-2563 ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของสาขาวิชาที่จะทำการปรับปรุงหลักสูตรให้เข้ากับยุคการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ทั้งนี้สาขาวิชาการจัดการ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ปี พ.ศ. 2564 เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายในการส่งเสริมการ

พัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา สาขาวิชาการจัดการ จึงเห็นสมควรทำการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูล
สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปพิจารณาพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 10 คน

2.2 อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
จำนวน 10 คน

2.3 อาจารย์ผู้สอนรายวิชาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเลย 5 คน

2.4 นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2562 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ ผู้วิจัย
คำนวณโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ขนาดความคลาดเคลื่อนร้อยละ ± 5 ได้จำนวน 166 คน ใช้การ
สุ่มแบบแบ่งชั้นเป็นสัดส่วน

2.5 ผู้ใช้บัณฑิต เป็นผู้บริหาร หัวหน้าผู้ควบคุมงาน เจ้าของกิจการ จากภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ที่ใช้บัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยคำนวณโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับ
นัยสำคัญ .05 ขนาดความคลาดเคลื่อนร้อยละ ± 5 ได้จำนวน 153 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องโดยจัดทำแบบสอบถามจำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ฉบับที่ 2 สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร
ฉบับที่ 3 สำหรับอาจารย์ผู้สอน ฉบับที่ 4 สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1- 4 ปีการศึกษา 2562 ฉบับที่ 5 สำหรับผู้ใช้บัณฑิต
แบบประเมินทั้ง 5 ฉบับ ครอบคลุมการประเมินแบบ CIPP Model ซึ่งมีลักษณะการประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.2 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีกระบวนการและขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ศึกษารายละเอียดของ มคอ. 2 ของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (หลักสูตรปรับปรุง
พ.ศ. 2559) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3.2.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดด้านเนื้อหา
วัตถุประสงค์ของการวิจัยและหลักการสร้างเครื่องมือวิจัย

3.2.3 นิยามศัพท์เฉพาะตัวแปรให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดเพื่อสร้างแบบสอบถาม

3.2.4 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะตัวแปรที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิด

3.2.5 ดำเนินการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบ ประเมินค่า
ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Objective : IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
แล้วปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมืออยู่
ระหว่าง 0.66-1.00

3.2.6 ดำเนินการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-
out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha
Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (ธานินทร์ ธิลปจารุ, 2552) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87

3.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจและปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่พอใจและเชื่อมั่นได้ว่าจะมีความครอบคลุมแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่จะทำการศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยเครื่องมือ คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นและดำเนินการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยทำการประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา นิตหมายวัน เวลาและสถานที่เพื่อเก็บแบบสอบถาม

4.2 ผู้ใช้บัณฑิต ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากผู้ให้บัณฑิต ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าผู้ควบคุมงาน เจ้าของกิจการ จากภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ที่ใช้บัณฑิตสาขาวิชาการจัดการที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2561 จำนวน 153 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

5.2 การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

5.3 การประมวลผลข้อมูล (Processing) ข้อมูลที่ได้ลงรหัสแล้วนำมาบันทึกในคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ

5.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่และร้อยละ

5.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เนื้อหาประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำเสนอรูปตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง โดยนำค่าเฉลี่ยมาแปลค่าตามเกณฑ์การประเมินในแต่ละระดับชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

สำหรับเกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตตามเกณฑ์จุดกลาง (Midpoint) ของส่วนระดับคะแนน (Class interval) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.51 – 1.50 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ตำแหน่งอาจารย์ จำนวน 8 คน มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

อาจารย์ประจำหลักสูตรหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00

อาจารย์ผู้สอน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 วุฒิการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 86.14 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปี 4 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 36.14 มีผลการเรียน 2.50-29.99 จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 45.18 นักศึกษาส่วนใหญ่เคยทำกิจกรรม จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 68.67

สถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 31.37 บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในหน่วยงานเอกชน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 43.14 ระยะเวลาที่บัณฑิตทำงานตั้งแต่ 6 เดือน – 1 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 35.95

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในภาพรวม 4 ด้าน ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต รายละเอียดดังตารางที่ 1 – 4

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในด้านบริบท

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร			อาจารย์ประจำหลักสูตร			อาจารย์ผู้สอน			เฉลี่ยรวม		
หลักสูตรด้านบริบท	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ปรัชญาของหลักสูตร	4.45	0.68	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	4.52	0.58	มากที่สุด	4.52	0.55	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.60	0.64	มากที่สุด	4.60	0.49	มากที่สุด	4.54	0.56	มากที่สุด	4.54	0.61	มากที่สุด
3. องค์ประกอบของหลักสูตร	4.42	0.61	มาก	4.28	0.47	มาก	4.15	0.57	มาก	4.18	0.57	มาก
4. โครงสร้างของหลักสูตร	4.00	0.88	มาก	4.28	0.75	มาก	4.14	0.81	มาก	4.14	0.81	มาก
5. รายวิชาของหลักสูตร	4.41	0.44	มาก	4.35	0.42	มาก	4.46	0.66	มาก	4.46	0.66	มาก
รวม	4.37	0.65	มาก	4.42	0.52	มาก	4.36	0.63	มาก	4.37	0.64	มาก

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในด้านบริบท โดยภาพรวมมีความเหมาะสม/ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.54$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ ด้านปรัชญาของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.55) ด้านรายวิชาของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.66) ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.57) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.81) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่กำลังศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในด้านปัจจัยนำเข้า

รายการประเมิน	อาจารย์ประจำหลักสูตร			อาจารย์ผู้สอน			นักศึกษาที่กำลังศึกษา			เฉลี่ยรวม		
หลักสูตรด้านปัจจัยนำเข้า	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ด้านคุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน	4.72	0.40	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด	4.18	0.59	มาก	4.52	0.49	มากที่สุด
2. ด้านคุณลักษณะนักศึกษา	4.71	0.41	มากที่สุด	4.65	0.47	มากที่สุด	4.17	0.46	มาก	4.51	0.45	มากที่สุด
3. ด้านงบประมาณ	4.23	0.38	มาก	4.23	0.41	มาก	3.92	0.65	มาก	4.13	0.48	มาก
4. ด้านเอกสารตำรา	4.75	0.42	มากที่สุด	4.71	0.48	มากที่สุด	4.10	0.56	มาก	4.52	0.49	มากที่สุด
5. ด้านสื่อและอุปกรณ์	4.70	0.48	มากที่สุด	4.71	0.48	มากที่สุด	4.15	0.53	มาก	4.52	0.50	มากที่สุด
6. ด้านอาคารสถานที่	4.52	0.50	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด	4.08	0.60	มาก	4.39	0.54	มาก
รวม	4.65	0.37	มากที่สุด	4.62	0.43	มากที่สุด	4.13	0.47	มาก	4.43	0.49	มาก

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นของ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาที่กำลังศึกษา ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมมีความเหมาะสม/ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน ด้านเอกสารตำรา และด้านสื่อและอุปกรณ์ ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.49)รองลงมา คือ ด้านคุณลักษณะนักศึกษา ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.45) ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงบประมาณ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่กำลังศึกษา ที่มีผลต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในด้านกระบวนการ

รายการประเมิน	อาจารย์ประจำหลักสูตร			อาจารย์ผู้สอน			นักศึกษาที่กำลังศึกษา			เฉลี่ยรวม		
หลักสูตรด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.67	0.42	มากที่สุด	4.63	0.47	มากที่สุด	4.09	0.53	มาก	4.46	0.47	มาก
2. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา	4.78	0.41	มากที่สุด	4.71	0.48	มากที่สุด	4.11	0.49	มาก	4.53	0.46	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.71	0.41	มากที่สุด	4.65	0.47	มากที่สุด	4.06	0.53	มาก	4.47	0.48	มาก
4. ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/สหกิจศึกษา	4.70	0.48	มากที่สุด	4.71	0.48	มากที่สุด	3.99	0.58	มาก	4.47	0.51	มาก
รวม	4.71	0.39	มากที่สุด	4.67	0.47	มากที่สุด	4.06	0.47	มาก	4.48	0.48	มาก

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นของ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาที่กำลังศึกษา ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม/ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.53, S.D.= 0.46) รองลงมา คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.48) ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/สหกิจศึกษา ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่กำลังศึกษา และสถานประกอบการ ที่มีผลต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในด้านผลผลิต

รายการประเมิน	อาจารย์ประจำหลักสูตร			อาจารย์ผู้สอน			นักศึกษาที่กำลังศึกษา			สถานประกอบการ			เฉลี่ยรวม		
หลักสูตรด้านผลผลิต	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.76	0.40	มากที่สุด	4.68	0.47	มากที่สุด	4.13	0.59	มาก	4.58	0.46	มากที่สุด	4.54	0.48	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	4.80	0.42	มากที่สุด	4.71	0.48	มากที่สุด	4.04	0.63	มาก	4.48	0.57	มาก	4.51	0.53	มากที่สุด
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.75	0.42	มากที่สุด	4.71	0.48	มากที่สุด	4.14	0.89	มาก	4.41	0.58	มาก	4.47	0.56	มาก
4. ด้านความ สัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.66	0.44	มากที่สุด	4.61	0.48	มากที่สุด	4.10	0.78	มาก	4.57	0.52	มากที่สุด	4.49	0.56	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.73	0.40	มากที่สุด	4.66	0.47	มากที่สุด	4.00	0.53	มาก	4.23	0.71	มาก	4.40	0.53	มาก
รวม	4.74	0.40	มากที่สุด	4.67	0.47	มากที่สุด	4.08	0.51	มาก	4.45	0.57	มาก	4.48	0.54	มาก

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาที่กำลังศึกษา และสถานประกอบการ ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ในด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสม/ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.54, S.D.= 0.48) รองลงมา คือ ด้านความรู้ ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.53) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.56) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.56) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ครั้งนี้ได้ใช้วิธีการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในรูปแบบการประเมินของ CIPP Model ซึ่งได้ประเมินหลักสูตรใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สำหรับผลการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาที่กำลังศึกษา และสถานประกอบการ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

ด้านบริบท ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีความเหมาะสม/ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า หลักสูตรมีการผลิตบัณฑิตให้มีเจตคติที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตยมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสนธิ พาราชญ์ (2559) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า มีคุณธรรม จริยธรรม ในการดำรงชีวิต มีความศรัทธาในวิชาชีพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและสำนึกในวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีความเหมาะสม/ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านคุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อาจารย์มีวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน และอาจารย์มีคุณธรรมและมีจิตสำนึกในความเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของปรารณา โกวิทยางกูร (2543) ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยเบื้องต้น (input) คุณสมบัติของอาจารย์ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการและผลงานทางวิชาของอาจารย์ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีความเข้าใจในปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นอย่างดี

ด้านกระบวนการ ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีความเหมาะสม/ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า วิธีการวัดประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอนในภาคทฤษฎี ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบด้วยความโปร่งใสเหมาะสมและยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสนธิ พาราชญ์ (2559) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า ผู้สอนประเมินผลการเรียนจากการสอบอย่างเป็นระบบ เหมาะสมและยุติธรรม ผู้สอนมีการประเมินผลการศึกษาตามสภาพเป็นจริง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุมินทร เบ้าธรรมและคณะ (2561) งานวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรบัญชีบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง 2558) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ศึกษาเฉพาะวิทยาเขตสกลนคร พบว่า มีวิธีการวัดผลและประเมินผลมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน การวัดผลและประเมินผล เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ด้านผลผลิต ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีความเหมาะสม/ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีทัศนคติเชิงบวกและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของสนธิ พาราชญ์ (2559) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า มีความอดทนต่อการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความขยันและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีทัศนคติที่ดีต่องานและหน่วยงาน เคารพกฎ ระเบียบ กติกาของสังคมและการทำงาน และมีความขยันและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยใช้แนวคิดการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบ CIPP Model มาประยุกต์ใช้ ซึ่งประเมินทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจำนวน 10 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 10 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 5 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวน 166 คน และสถานประกอบการ จำนวน 153 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยภาพรวมพบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และสถานประกอบการ มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวม พบว่า ด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านปรัชญาของหลักสูตร ด้านรายวิชาของหลักสูตร ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร และด้านโครงสร้างของหลักสูตร ตามลำดับ

3. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวม พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน รองลงมา คือ ด้านเอกสารตำรา ด้านสื่อและอุปกรณ์ ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา ด้านอาคารสถานที่ และด้านงบประมาณ ตามลำดับ

4. ผลการประเมินด้านกระบวนการ ในภาพรวมพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/สหกิจศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

5. ผลการประเมินด้านผลผลิตในภาพรวม พบว่า คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ ด้านความรู้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะต่างๆ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ดังนี้

1. ด้านบริบท ควรเน้นการปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี และควรมีการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน ควรเพิ่มรายวิชาในกลุ่มเนื้อหาเฉพาะด้าน ควรให้มีรายวิชาที่เป็นปฏิบัติมากยิ่งขึ้น และปรับเนื้อหา คำอธิบายรายวิชาให้เหมาะสม จำนวนชั่วโมงการสอนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและการนำไปใช้ได้จริง ควรเพิ่มรายวิชาที่จำเป็นที่เน้นให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานในอนาคตและทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี

2. ด้านปัจจัยนำเข้า ควรส่งเสริมในด้านเทคนิคและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และบุคลิกภาพ เช่น การแต่งกาย กิริยาท่าทาง การใช้ภาษาเหมาะสมกับความเป็นครู ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา ควรส่งเสริมการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และสื่อในการเรียนการสอน การศึกษาดูงานและกิจกรรม ควรมีเอกสารหนังสือ ตำราประกอบการเรียนการสอนเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน ควรมีการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ควรมีสถานที่นั่งพักเหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้และเพียงพอต่อนักศึกษา และควรมีระบบบริการสารสนเทศที่เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ และเพียงพอต่อนักศึกษา

3. ด้านกระบวนการ ควรมีการจัดการเรียนการสอนประสบการณ์ภาคสนามที่เหมาะสม และมีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาสากล ผู้สอนควรมีการกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าเรียนและเช็คชื่อนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และวิธีการวัดประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอนในภาคทฤษฎี ควรมีการกำหนดขนาดชั้นเรียนและกลุ่มเรียนที่เหมาะสมแต่ละรายวิชาและควรมีการส่งเสริมสนับสนุนจัดการแหล่งการเรียนรู้ แหล่งฝึกประสบการณ์ตามหลักสูตร ควรมีระดับนิเทศ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/สหกิจที่เหมาะสม และควรส่งเสริมอาจารย์นิเทศให้มีความเข้าใจและแนะนำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/สหกิจศึกษา

4. ด้านผลผลิต ควรส่งเสริมให้นักศึกษาตระหนักในคุณค่าและมีคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต ควรส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสมรวมถึงการบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ควรส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายทั้งงานส่วนบุคคลและงานกลุ่ม ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ และสามารถใช้อุปกรณ์การคำนวณกับงานที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการของสถานประกอบการในคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการ เพื่อสาขาวิชาจะได้พัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามที่สถานประกอบการต้องการ
2. ควรสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการต่อการเปลี่ยนแปลงจากนักศึกษาไปสู่บัณฑิตหลังสำเร็จการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.2) หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. (2559). เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ปรารธนา โกวิทยางกูร. (2543). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติ การศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สนิท พาราษฎร์. (2559). การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2558) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2560). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง. กระทรวงศึกษาธิการ
- สุมินทร เป้าธรรม นุชรา จ้อยจิต ปัทมา โลฬิสาณร์ และมัลลิกา หนูอินทร์. (2561). การประเมินหลักสูตรบัญชีบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง 2558) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ศึกษาเฉพาะวิทยาเขตสกลนคร. การประชุมวิชาการระดับชาติ “ราชชมงคลสุนทร ครั้งที่ 9” สุนทร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน, 799 - 816